

Aan het College van Voorzitter en Ondervoorzitters van de Eerste Kamer van de Staten-Generaal

Geachte Presidium,

Vanaf het plafond van uw vergaderzaal aan het Binnenhof volgen nieuwgierige kinderkopjes wat daar beneden gebeurt. En terecht! Het gaat immers om besluiten die gevolgen zullen hebben voor de toekomst van kinderen zoals zij. Zij zijn direct belanghebbend, maar hebben geen stem.

Terecht dat een afbeelding van de plafondschildering in de hal van uw tijdelijk onderkomen staat.

In een [opinie in Trouw](#) van 7 april j.l. deden de senatoren Thijssen, Aerds en Holterhues het voorstel om het mandaat van de Eerste Kamer uit te breiden met een vierde taak, namelijk de toets op toekomstbestendigheid. Wij verwelkomen dat voorstel en vragen u te bevorderen dat het idee politieke aandacht krijgt. Juist nu de bestuurlijke continuïteit in het geding is en het werk van het parlement voor het publiek verworden lijkt tot gekrakeel voor de korte termijn. Waar blijkt nog het verantwoordelijkheidsgevoel voor de gevolgen op langere termijn van het huidige politieke handelen?

De drie senatoren hebben ook onze zorg uitstekend verwoord.

Aan hun pleidooi willen wij, Grootouders voor het Klimaat, mede namens de Jonge Klimaatbeweging JKB, een suggestie toevoegen: geef de stemloze toekomstige burgers een eigen plek in uw Kamer. Stel hen een eigen zetel ter beschikking en geef dit symbool een prominente plaats in uw vergaderzaal. En ontwerp een procedure waardoor hun fundamentele recht op veiligheid steeds aan bod komt in de beraadslagingen. Als uitwerking van de voorgestelde toets op toekomstbestendigheid.

Parallel aan het voorstel voor een symbolische 76^e zetel in uw Kamer doen wij een vergelijkbaar voorstel voor een symbolische 151^e zetel in de Tweede Kamer, waaraan wij op 2 oktober a.s. een petitie zullen overhandigen. Niet pas bij het toetsen van wetsvoorstellen moet het volle gewicht van de toekomstige generaties op hart en hoofd van onze parlementariërs rusten. Al in het politieke debat over wetsvoorstellen in de Tweede Kamer moet verantwoordelijkheid genomen worden voor de gevolgen op lange termijn.

Het lange-termijnbewustzijn kan zich tot veel terreinen uitstrekken.

Ons pleidooi richt zich met name specifiek op het probleem van klimaatverandering. Het woord klimaatcrisis is op zijn plaats. Maar sinds het aantreden van president Trump is de zeer betreurenswaardige trend waarneembaar dat het gevoel van urgentie in de politiek, het bedrijfsleven en onder de burgers tanende is. We hebben kennelijk wel even genoeg van de klimaatcrisis. Een klassiek voorbeeld van struisvogelpolitiek. Klimaatverandering is een traag proces, waarvan de gevolgen pas veel later zichtbaar worden. Dat maakt het gebrek aan urgentie wel invoelbaar, maar niet terecht.

De wetenschappelijke kennis is glashelder. Er zijn al te veel aanwijzingen voor de gevolgen van klimaatverandering. Daarbij is het zo dat 'elke tiende telt'. Nu al is de opwarming structureel meer dan 1,3 graad en wordt inmiddels volgens de metingen van het Europese Copernicus Instituut de 1,5 graad aangetikt. Als gevolg van de optelsom van het huidige wereldwijde feitelijke gedrag van landen, bedrijven en individuele mensen zal de maximale

opwarming van 2 graden, die volgens het verdrag van Parijs nog aanvaardbaar is, ruim worden overschreden. Een opwarming met 2,9 graad is volgens de deskundigen van het IPCC nog steeds mogelijk. De gevolgen voor de mensen van de toekomst en de materiële schade zijn dan letterlijk onvoorstelbaar. En dat vele generaties lang, want eenmaal door broeikasgassen gerealiseerde opwarming laat zich slecht terugdringen. Vandaar dat elke tiende telt.

Vandaar ook de verantwoording die onze parlementariërs bij elk besluit moeten afleggen aan de toekomstige generaties. Zijn de voorgenomen beslissingen niet schadelijk voor volgende generaties? Verantwoording afleggen kan bijvoorbeeld door in elk debat ook het woord expliciet tot hen te richten.

Wij verzoeken u de symbolische zetel in overweging te nemen. Wij zien graag dat u publiekelijk uiting geeft aan uw overwegingen voordat u tot een besluit komt. En wij willen graag daarover met u van gedachten wisselen. Bij die gelegenheid nemen we dan bij wijze van inspiratie onze eigen [Toekomststoel](#) mee, waarmee we campagne voeren voor verantwoordelijk langetermijndenken op het gebied van klimaatverandering. Om misverstand te voorkomen: we vragen van u niet om ons ontwerp over te nemen. Wat wij willen is dat u een bijzondere zetel toevoegt, symbolisch bestemd voor de toekomstige generaties.

Namens Team Toekomststoel van
Grootouders voor het Klimaat,

Hans van Dijk